

Piramide

Inspiratiesessie
Ontwikkelingsmateriaal
bij Piramide

Marleen van der Zee
Simone ten Vaarwerk

1

Stellingen

- ▲ Ik heb ontwikkelingsmateriaal in de kast liggen maar ik weet niet hoe ik het moet inzetten
- ▲ Kinderen hebben geen instructie nodig ontwikkelingsmateriaal, zij ontdekken het zelf wel
- ▲ Ik zet iedere dag ontwikkelingsmateriaal doelgericht in

 Piramide

2

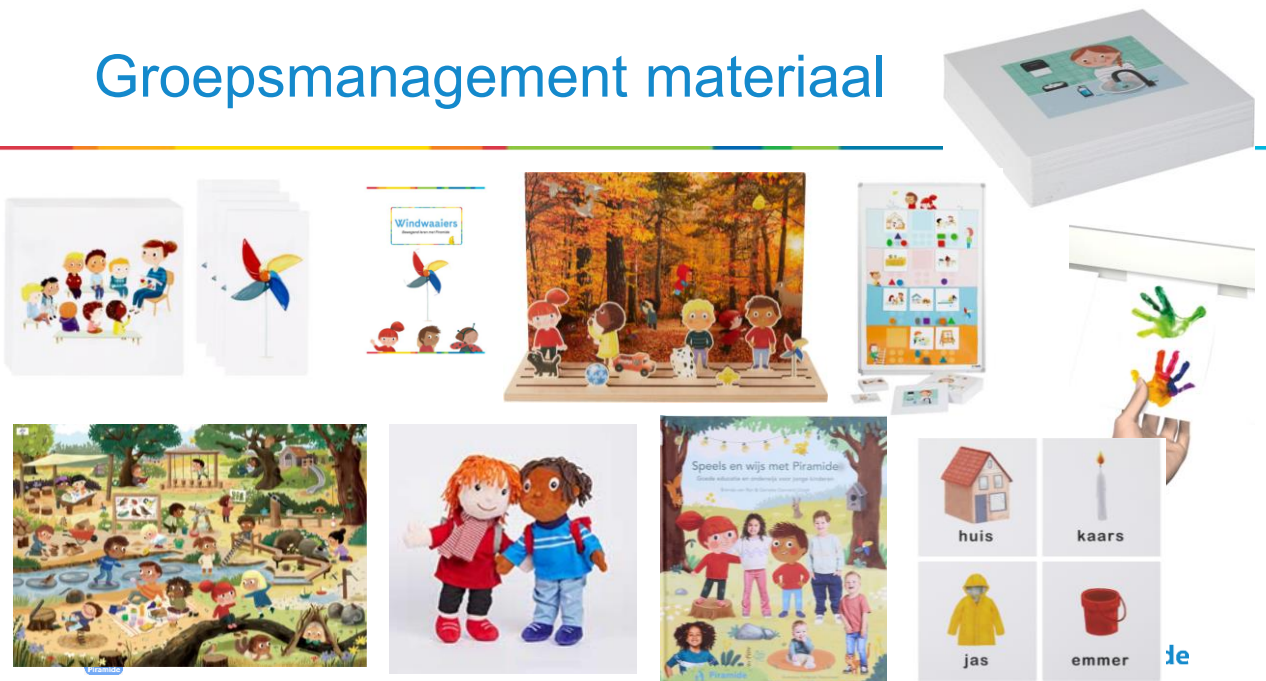
Nut en noodzaak ontwikkelingsmateriaal

- ▲ Onderdeel van de opbouw van concreet naar abstract
- ▲ Doelgericht werken binnen de ontwikkelingsgebieden
- ▲ Oefenen, zelfstandig werken, samenwerken, werkhouding
- ▲ Differentiatie mogelijk: basis, tutor, pienter
- ▲ Het werken met ontwikkelingsmateriaal is de fase voor het abstracte (meer schoolse) leren (symbolen, getallen, letters)

3

Groepsmanagement materiaal

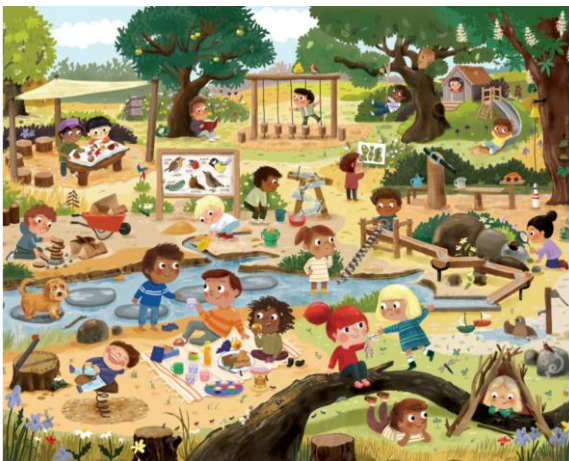
4

Ontwikkelingsmateriaal Piramide

5

Ontwikkelingsmateriaal Piramide

6

Aanvullend ontwikkelingsmateriaal

7

Aanvullend ontwikkelingsmateriaal

8

Werkvorm Zoek iemand die....

- ▲ Zoek jouw ontbrekende puzzelstuk
- ▲ Bedenk bij dat materiaal een top-suggestie om dit materiaal in te zetten
- ▲ Deel straks je beste idee!

9

Inspiratie

- ▲ Rolf Talk heeft instructiefilmpjes van verschillende materialen
 - ▲ [Rolf. Talk - de Rolf groep](#)
 - ▲ Handleiding en soms instructiefilmpje op website Rolf Groep
 - ▲ Handboek Speels en wijs met Piramide, bladzijde; Hfdst 9, vanaf blz. 247 gaat over de inzet van ontwikkelingsmateriaal.
 - ▲ Pippa en Bonno/ inzet handpoppen. Zie Speels en Wijs vanaf blz.68. Eerste kennismaking in Welkom, daarna is het een routine. Zie ook liedje 'Ik ben Pippa' en het filmpje: [drumcph sofacom abouttime tactical03 pricedesign master 16x9](#)
- Zie ook workshop Taal-rijke interacties en Taal-denk gesprekken

10

Cadeautje

15 inspiratiekaarten Ontwikkelingsmateriaal bij Piramide

12

Suggesties bij puzzels Wonen en Kunst

- ▲ De woorden onder deze puzzels zijn een mooie aanleiding voor een gesprekje met het kind. Wijs aan en vraag: Wat zie ik hier? Kijk of het kind het begrip kan benoemen. Zoek samen het begrip op de puzzel. Herhaal steeds het begrip. Kan het kind dezelfde afbeelding ook op het speldecordoek vinden?
- ▲ De afbeelding van de puzzel kan je vergelijken met het speldecordoek. Wat is er anders? Zien de kinderen dat de tijd verstreken is? Wat zijn de verschillen en hoe komt dat? Met de juiste vragen kan je rijke taal-denkgesprekken voeren
- ▲ Heb je uitstekende puzzelaars? Gooi twee of drie puzzels door elkaar. Of laat alleen de hoekjes zitten en gooi de rest door elkaar.
- ▲ Verspreid van één of twee puzzels de stukjes in het lokaal en laat deze door het kind of door de kinderen zoeken en in de plank leggen.

13

Suggesties bij puzzels Wonen en Kunst

- ▲ Laat de puzzel ondersteboven maken –kind zit aan de andere kant
- ▲ Laat de puzzel op de kop maken, zonder zichtbare afbeelding
- ▲ Gebruik de puzzel als praatplaat:
 - Tellen
 - Tegenstellingen zoeken
 - Bewegingen nadoen
 - Wat zou er naast de puzzel plaatsvinden? (Puzzel groter denken)
 - Laten tekenen

14

Suggesties bij houten Piramide

- ▲ De blokken zijn passend bij de Haagse set en hebben andere vormen dan de blokken van de Haagse set. Dit maakt dat kinderen weer nieuwe inspiratie krijgen voor andere bouwwerken.
- ▲ Deel de 13 stenen uit aan 13 kinderen. Samen bouwen de kinderen de piramide weer op. Stimuleer taal om met elkaar te overleggen. Gebruik de begrippen 'de eerste, de volgende, de laatste, samen, onder, boven'.
- ▲ Zet de piramide in het midden van de grote of kleine kring. De bovenste steen van de piramide wordt gebruikt als 'talking stone'.
- ▲ De onderste laag van de piramide bestaat uit 8 stenen, waarvan 4 stenen de vorm hebben van een pijl. Leg met deze pijlstenen een route in het lokaal. Leg de stenen op enige afstand van elkaar. Een kind volgt de route en maakt bij iedere steen een beweging die de andere kinderen nadoen.
- ▲ De kinderen staan in een grote kring. In het midden liggen de 4 pijlstenen naar buiten toe gericht. Samen zingen de kinderen het lied 'we maken een kringetje', tegelijkertijd beweegt de kring met de klok mee. Bij 'maak nu een buiging' staat de kring stil en iedereen maakt een buiging. De vier kinderen die door de pijlstenen worden aangewezen, gaan in het midden van de kring samen dansen.

15

Suggesties bij houten Piramide

- ▲ Spiegelen: Gebruik een spiegel en laat een bouwwerk tegen de spiegel bouwen.
- ▲ Zoek dezelfde blokken
- ▲ Laat de blokken van groot naar klein leggen of van licht naar zwaar

16

Suggesties bij Speelpuzzel basis/ verkeer

- ▲ Het plankje is te gebruiken als inlegpuzzel. Als je deze in tweetallen laat maken dan kan 1 kind een puzzelstukje beschrijven die het andere kind erin moet leggen. Dan draaien de rollen.
- ▲ De andere zijde van het plankje kan gebruikt worden om de figuurtjes in te zetten. Samen met een fotoposter wordt dit een verteltafel. Laat kinderen hun eigen verhaal bedenken en uitspelen.
- ▲ Kinderen kunnen zelf nieuwe elementen bedenken en zoeken of maken bij hun verhaal en deze toevoegen bij de verteltafel.
- ▲ De figuurtjes kunnen omgetrokken worden, ingetekend en gekleurd. Daarna uitgeknipt en opgeplakt worden op een vel papier waarbij het kind een eigen verhaal bedenkt. De professional kan het verhaal erbij schrijven.

17

Suggesties bij Pippa en Bonno

- ▲ In het Welkomprogramma is de introductie van Pippa. Bonno kan je op dezelfde wijze onderdeel laten zijn van de routine.
- ▲ Gebruik het liedje van Pippa
- ▲ Filmpje bij het liedje: [drumcph sofacomp abouttime tactical03 pricedesign master 16x9](#)
- ▲ Zet Pippa en/of Bonno in bij taal-rijke interacties en de taal-denk gesprekken
- ▲ Zet de poppen in als logeerpopp bij de kinderen thuis.
- ▲ Meer informatie: handboek Speels en wijs vanaf blz.68
- ▲ Zie ook workshop Taal-rijke interacties en Taal-denk gesprekken

18

Suggesties bij Rijmend lopen – de mat

- ▲ Dreumesen en peuters: lopen over de mat en praten over de foto's die zij herkennen.
- ▲ Lopen en stopspel: lopen en bij stop stilstaan op een foto die ze kennen. Vertel erover. Zeg in plaats van stop een woord en kijk wie er het eerst op de foto staat.
- ▲ Ik zie, ik zie...een... Benoem de foto (eenvoudig) óf beschrijf de foto (moeilijker)
- ▲ Spelen als duo: er zijn steeds twee foto's die rijmen. De één kiest een foto, zegt het woord en de ander zoekt de foto met het rijmwoord

19

Suggesties bij Rijmend lopen – mat en kaartenset

- ▲ Gebruik kaartenset 1, deze bevat sets van twee kaarten met rijmwoorden die ook rijmen op het paar foto's die op de mat op elkaar rijmen. De kinderen leggen op elke foto op de mat een kaart dat erop rijmt. Dit kan een kringspel zijn, een duo spel of zelfs individueel.
- ▲ Vanaf zes jaar: Gebruik kaartenset 2 met woorden van de foto's op de mat. Kinderen herkennen dat woorden die op elkaar rijmen eindigen op dezelfde letters. Deze woorden kunnen ze bij elkaar leggen. Beginnende lezers kunnen de woorden proberen te lezen en op bijbehorende foto leggen. Leuk om een kind uit groep 2 te koppelen aan een kind uit groep 3 of 4.

20

Suggesties bij Story telling

- ▲ Met de Babbelplaat kunnen kinderen een stilstaande voorstelling maken van één plaat. Laat de kinderen hierbij hun eigen verhaal vertellen aan een klein groepje kinderen of koppel het device aan het digitale bord en laat de kinderen het verhaal presenteren in de kring. (Geschikt voor oudste peuters, eventueel samen met professional, en kleuters)
- ▲ Gebruik Film en boek om een verschillende scenes te maken; bijvoorbeeld een begin- midden- en eindscene. De kinderen kunnen het filmverhaal opnemen met hun eigen gesproken tekst en dit later afspelen als filmvoorstelling.
- ▲ Gebruik Digitaal stripboek voor kinderen die al met (Fonetisch) schrijven bezig zijn. Zij kunnen teksten schrijven in tekstwolkjes en zo een stripverhaal maken.

21

Suggesties bij Piramide puzzels algemeen

- ▲ Laat de puzzel in duo leggen
- ▲ Laat de puzzel op tijd leggen. Kan deze de volgende keer sneller gelegd worden?
- ▲ Draai de puzzelstukjes om met de achterkant naar beneden. Kan de puzzel enkel op vorm gelegd worden? (Starten met een puzzel met minder stukjes.)
- ▲ Is de puzzel klaar gebruik deze dan als praatplaat.
- ▲ 'Puzzelmanager' Laat één kind de manager zijn: die mag aanwijzingen geven maar niet zelf de stukjes leggen.
- ▲ 'Rolverdelen' Laat kinderen in een klein groepje aan de puzzel werken. Ze verdelen de taken; één kind zoekt de randjes, de ander legt vlakken/ stukjes bij elkaar en weer een ander kind is de legger.

22

Suggesties Zin in Woorden peuters

- ▲ Vanaf 3 jaar
- ▲ Gebruik kaartjes met rood kader als woordkaartjes
- ▲ Verzamel concrete materialen, zoek bijpassende kaartjes erbij.
- ▲ Leg de materialen op de kijktafel, de kinderen spelen met de materialen. Verzin samen verhalen over de materialen. Zeg de woorden hardop en leg relaties tussen de woorden: het lam/ loopt/ in/ het weiland.
- ▲ Speel 'ik zie, ik zie wat jij niet ziet'. Kies aantal kaarten, bekijk de foto's, laat de kinderen reageren, benoem kenmerken, en zeg het juiste woord. Maak korte zinnen met de woorden; 'ik geef de foto van de baby aan Tess', 'trek de zwembroek aan om te zwemmen'.
- ▲ Voorzetselkaartjes en pop Pippa: Pippa op de stoel, Pippa onder de stoel etc.
- ▲ Bekijk Rolf Talk voor meer inspiratie!

23

Suggesties Zin in Woorden kleuters

- ▲ **Raad de kaart**; leg 3 of meer kaarten op tafel. Kies een kaart en vertel erover. De kinderen raden om welke kaart het gaat.
- ▲ **Stoelendans**; pak de kaarten met blauw kader en laat kinderen het voorzetsel uitbeelden. (voor-op-naast de stoel)
- ▲ **Zinnen maken en 'lezen'**; maak zinnen met groen en rood kader, de spiegel staat voor 'ik'. De kinderen maken en lezen de zinnen van elkaar.

Vanaf 6 jaar

- ▲ **Uitbeelden**; kies kaarten met groen kader en beeld uit wat er op de kaart staat. Anderen gaan raden. Of sorteer de kaarten op kleur, wat valt op? De kinderen maken zinnen met rode, groene en blauw kader.
- ▲ **Zinnen maken** met afbeelding en tekst. Maak een zin, draai de kaart om, ze zien de tekst op de achterkant. Ze kunnen ook zinnen maken door alleen naar de tekst te kijken.

24

Suggesties teltoren

- ▲ Vanaf 3 jaar
- ▲ Met Alu-rail verticaal ophangen vanaf de plint
- ▲ Telrij, doortellen en terugtellen
- ▲ Herkennen en lezen van cijfers
- ▲ Ervaren hoeveelheden
- ▲ Opzegversje Tellen, tellen dat is fijn
- ▲ Doen alsof spel, aanbellen en met de lift omhoog, waar gaan we heen en wat zien we buiten allemaal
- ▲ Op elk etage een verhaal, wie woont hier, wat gebeurt hier
- ▲ Verzamel net zo veel materialen als het cijfer aangeeft
- ▲ Hoe groot ben jij, tot welk cijfer kom je?

25

Suggesties Seizoenspuzzel

- ▲ SCL vorm, mix en koppel
- ▲ Tweepraat, vertel over het kledingstuk en wat heb jij aan?
- ▲ Classificeren, seizoenen, kleuren, onder/bovenkleding
- ▲ Dobbelspel; met 4 of 8 kdn. Op 6 mag je een stukje pakken, wie heeft de puzzel als eerste vol?
- ▲ Leg de hoofdjes op papier en teken/ creëer je eigen kleding. Knip dit uiteindelijk in stukjes en maak de puzzel weer compleet.
- ▲ Zet in als kwartet of memory

26

Suggesties Seizoenspuzzel

- ▲ Speel 'Wie is het' Leg verschillende aangekleede Pipa's en Bonno's in de kring. Een kind beschrijft één van de poppetjes en de anderen mogen raden.
- ▲ Gezelschapsspel met een kleurendobbelsteen of maak een dobbelsteen met seizoenen. Wie het eerst een setje compleet heeft wint.
- ▲ Maak verbinding tussen afbeelding en voorwerp: b.v. zet laarzen in de ruimte. Kind krijgt afbeelding van de laarzen en zoekt het voorwerp in de ruimte.

27

Suggesties Speldecordoeken

- ▲ Inspireert het spel van de kinderen, ze spelen na wat er op de plaat gebeurt
- ▲ Kijk samen naar de plaat. Benoem de belangrijke begrippen. Wat gebeurt er op de plaat? Wat zijn de verschillen met de puzzels Wonen en Kunst?
- ▲ Pak concrete materialen en maak een koppeling naar de abstracte voorwerpen op het speldecor. Wat is het, waar gebruik je het voor, wat zie je op de plaat...
- ▲ Ieder speldecordoek bevat meerdere kleine verhaaltjes. Zoek de verhaaltjes samen met de kinderen op. Geef een kleine tip zoals 'Hey wat zie je daar? Hoe komt het dat? Waarom zie ik daar.. '.

28

Suggesties kleurnuance puzzels

- ▲ Zoek concreet materiaal in zelfde kleur als het puzzelstukje en leg dit naast de puzzel;
- ▲ Iets in zelfde kleur/ grootte/ leg op volgorde van groot naar klein e.o.
 - Leg de stukjes van licht naar donker, of andersom
 - Maak een mozaïek met de stukjes
 - Speel memory met zelfde kleur, verdieping, kies de nuance van 1 kleur

29

Bedankt!

simone.tenvaarwerk@derolfgroep.nl

marleen.vanderzee@derolfgroep.nl

 Piramide